中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE № 994

HANOI

	1 an	6 mois	3 mois	1 mois
Một năm.	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 80	6 $ 30	6 $ 60	9 $ 00
Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng. .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. E. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 085 de large :

Une seule insertion.	0 $ 20 le cm
Par contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0 $ 18 le cm
Réclame dans le 1er page.	2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales.	1 $ 50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái vinh-dự của một vài đào trong rạp hát

Vừa rồi vô-tuyến-điện Bordeaux kể có một nhà danh ca ở Đại-pháp tên là Sarah Bernhardt tạ thế, cái đám sáng hôm thứ năm ngày 29 Mars. Cái đám tang một người ca-kỹ mà có vô-tuyến điện truyền báo đi khắp mọi nơi thì chẳng là cái vinh dự rất lớn dư? Sinh-bình chẳng qua là một vai đào trong rạp hát, giá lấy cái thước đo nhân-phẩm của người mình làm tỉ-lệ thì chỉ có một câu mạt-sát là cái đồ xướng-ca vô loại, còn có danh-giá gì, mà theo cái thước đo nhân-phẩm của người Âu-châu, thì cũng kể là một bậc thiên-tài tuyệt-kỹ, cái danh giá lúc sống đã chấn động toàn cầu, lúc chết lại vang lừng vạn quốc như thế. Ta nói đây không phải phô bày một cái gương tốt để khêu gợi cái chí-hướng của những trai lành gái tốt trong nước nó nức về cái nghề hát đó đâu. Vì nghề hát tuy cũng là một nghề mỹ-thuật, nhưng ở vào một cái nước học-thuật chưa xương-minh, trăm nghề trăm nghiệp còn đương thua kém cả như nước ta bây giờ thì còn chán vạn nghề khác phải lấy làm cần kíp hơn, những nghề du-hí như nghề này không đáng lấy làm quan-trọng lắm. Ta chỉ mượn một việc đó để chứng rõ ra rằng : Ở trong thế-giới bây giờ người ta không luận là ở vào cái địa-vị nào, không luận là làm cái nghề-nghiệp gì, miễn là làm cho cái nghề nghiệp của mình đến cực tinh cực xảo, xuất-sắc hơn người thì cũng đều có thể có cái danh giá hơn người được. Cái nghề mà người mình cho là « xướng-ca vô loại » là cái nghề con hát đó còn có thể làm nên danh-giá được như Sarah Bernhardt, huống chi những nghề làm ruộng, nghề làm thợ, nghề buôn bán là những nghề thiết thực có ích trong đời người, mà bảo trong những nghề ấy không làm nên được danh-giá gì, ngoài cái tiếng gọi chú trai bảy, anh phó thợ, bác lái buôn tất phải đeo có một cái tiếng gọi khác nữa kia mới là danh giá, thì cái quan niệm về vinh-dự chẳng là điên đảo lắm dư? Nhất nghệ tinh, nhất thân vinh, tục-ngữ ta cũng có câu ấy; câu ấy từ xưa tường cũng vẫn là chí-lý mà đến đời nay chân-lý lại càng rõ rệt hơn. Đời nay là đời vụ thực, hễ có thực thì mới có danh. Người làm quan có danh không phải tại cái tiếng kêu chức nọ chức kia mà cốt tại cái thực là có đức thanh-liêm, có lòng cần thận, hưng lợi trừ tệ được cho nhân-dân. Người đi học có danh không phải tại cái tiếng đỗ bằng nọ bằng kia mà cốt tại cái thực là có học-thức rộng, có tài trí cao, làm tiên phong hướng-đạo được cho xã hội. Vậy thì người làm ruộng, người làm thợ, người buôn bán mà có được cái thực khai thác lợi-nguyên, khoáng trương thực-nghiệp, làm giàu cho nước, làm lợi cho đời, trường cái tiếng gọi chú trai cày, anh phó thợ, bác lái buôn cũng không ai có thể khinh-miệt được.

Người Âu-châu lấy cái tài-năng thực, cái công-nghiệp thực mà định giá người; người ta muốn có danh-giá ở đời, không mong lấy một cái tiếng gọi ông nọ bà kia mà lóe đời được ai cũng biết cái danh-giá của mình là tự cái tài năng thực, cái công-nghiệp thực của mình mà có, mà cái tài-năng cái công-nghiệp không hạn về một nghề nào, nghề nào cũng có cái tài-năng, cái công-nghiệp riêng (của nghề ấy, nên ai cũng tự liệu cái tư-cách, cái cảnh-ngộ của mình thích hợp về cái nghề nào thì cố công cùng sức, lấy cái nghề ấy mà lập danh; nhà chính-trị cố sao cho có cái chính-kiến trác-tuyệt, cái chính sách khôn ngoan để lập danh về nghề chính trị; nhà văn học cố sao cho có cái văn tài lỗi-lạc, cái học-vấn uyên-thâm để lập danh về nghề văn học ; nhà nông-nghiệp cố tìm tòi những cách cải-lương tiến chủng cho nông-sản thêm nhiều thêm tốt để lập danh về nghề nông ; nhà công-nghệ cố lợi dụng được những máy móc khéo, nghiên-cứu được những điều phát-minh mới để lập danh về nghề công ; nhà thương-mại cố mở-mang được những thị-trường to kinh-doanh được những lợi-quyền lớn để lập danh về nghề buôn ; cho đến nghề điêu-khắc, nghề vẽ họa, nghề âm nhạc, nghề diễn kịch, nghề múa, hát v. v. cũng đều đua tài chọi khéo, mong cho được nổi tiếng nhà nghề. Trăm nghề trăm nghiệp đều phát đạt thịnh-vượng lạ thường là bởi cái quan-niệm về danh-dự của người ta nó chân-chính như thế.

Cái quan-niệm về vinh-dự của người nước mình thì lại khác hẳn thế. Mấy ngàn năm nay, cái giai cấp quí nhất trong xã-hội chỉ là một hạng người có chức vị, có phẩm tước, nhờ lộc nước, hưởng ơn vua, ngoài cái giai-cấp đó thì nghề gì cũng là bỉ tiện cả; những người trót sa chân nhỡ bước, không chỏi mỏi được tới cái giai cấp đó, cực chẳng đã mới phải làm nghề làm nghiệp, giữ cái phận hèn mọn đi bỏ cu, tự nghĩ cái nghề nghiệp bỉ-tiện của mình, dù có tỏ ra cái tài-năng gì, gây nên cái công-nghiệp gì đi nữa cũng chẳng được xã-hội tôn trọng nào, nên đối với nghề nghiệp cũng không có hứng thú gì, cẩu-thả bỏi xoa, miễn cho đủ no cơm ấm áo ; những người được đứng vào cái giai-cấp đó thì lại dương-dương đắc ý, tự cho mình là con cưng của trời đất, không cần phải có cái tài-năng thực, cái công-nghiệp thực cũng vẫn được xã-hội tôn trọng kia-mà, nên cũng chẳng hề đoái tới cái nghĩa-vụ nên làm, cái chức-trách phải có nữa. Như thế thì nghề-nghiệp còn mong có cái gì là chấn-hưng được mà bảo dân khỏi khổn, nước khỏi hèn.

Gần đây vì cái phong-trào sinh-kế cạnh-tranh mà phải nẻ-nước nhau về đường thực-nghiệp, nhưng cái óc hiếu hư-vinh lấ thâm-căn cố-đế, vẫn chưa có cái lòng vinh-dự của nghề mình, nó nức là để kiếm cho có đồng tiền, có đồng tiền để mua chuộc cho được cái hư-vinh ấy; mà mua chuộc cho được cái hư-vinh ấy thì luồn lọt bôn-xu, thiên phương bách kế, nghề nghiệp không khỏi sao-nhãng, chẳng những không tiến-bộ mà đến phải dật lùi; nhiều người khôi thân về nghề buôn, nghề thợ, mà đến lúc nghề mình đã gần gần có tiếng, lại chuộc lấy cái tiếng ông hàn, ông bá, ông bát, ông cửu chi chi đó mà muốn bỏ vật cái tiếng nhà nghề, thành ra người làm nghề nhiều mà người nổi tiếng về nghề không thấy có.

Muốn cho nghề-nghiệp trong nước nhà được phát-đạt được thịnh-vượng, mong rằng các nhà nghề ta cải chính cái quan niệm về vinh-dự, không ham cái danh giả giả mà cố làm cho có cái danh giá thật của nghề mình. T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 5 Avril 1923

Việc nước Đức

Ngày 4 Avril tại Donseldorf có một quả bôm nổ ở dưới gầm một cái ten máy. Không tổn hại gì cả. Kẻ gian ác đã phải trừng trị rất nặng.

Paris ngày 6 Avril 1923

Việc trong hạt sông Rhur

Thợ mỏ lại làm việc.

Đảng đại-bồng biểu-tình phản-đối việc trù bình không thành-công.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 5 Avril 1923

Trong hạt sông Rhur

Tại Essen thợ thuyền làm như thường. Theo như điều khoản trong bản giao ước Gedjej-Payot thì ngày hôm thứ ba xe hỏa nhà binh của Pháp đã đi qua miền về quyền nước Anh tại Cologne để đi đến hạt sông Rhar.

Theo như bản nghị định của Đồng-minh thượng-hội-đồng thì các quan đã tịch-biên một số hạt cải dưỡng của nước Đức. Lần thứ nhất đã tịch-biên 1.000 kilos hạt cải cải.

Hoa-kỳ đối với việc trù bình

M. Hoover nói rằng cái chính-sách nước Pháp trong hạt sông Rhur không có hại cho việc buôn bán nước Hoa-kỳ nhưng lại có lợi nữa kia. Nhất là nghề chế kim-khí lại được lợi lắm lắm.

Vô-tuyến điện-thoại

Ngày hôm thứ hai trong khi Lord Robert Cécil diễ-thuyết về hội Vạn-quốc, có tọa được tin rằng quan nguyên thống-lĩnh Wilson ngồi tại biệt-thự ngài ở Washington mà nghe bằng vô tuyến điện thoại, thì ai nấy bèn hoan-hô Wilson mà-nhân ngồi đấy.

Caville ngày 3 Avril 1923

Tin Cambridge. — Nào được đội kế-sổ Harvard Boston đã viên giáo-sư George Reisner quản-đốc tìm thấy các phần mộ trong các kim-tự-tháp tại thuộc-địa nước Anh ở Soudan, thì sử-ký nước Ethiopie cổ-lại bổ-thêm nhiều mới-mạnh hơn. Cái văn-minh nước Ethiopie ngày xưa lan rộng mãi đến nơi trung-châu Pai-châu. Dân Ethiopie không phải là một dân mọi đen, nhưng là một dân xem xám. Nước Ethiopie ngày xưa không phải vua dân bị, nhưng toàn là vua đàn-bà cả.

Tin Thượng-hải. — Cuộc phá nước Nhật mới làm một việc chứng rằng chánh-phủ ấy có ý phá hoại bản giao-ước của chín nước ký ở Washington, là một bản giao ước bảo hộ cho cái quyền lợi cả cho nước Hoa-kỳ và nước Nhật-bản, mà lại đặt tại nước Trung-hoa cái chánh-sách khai thông môn hộ, viện dẫn sử nước Nhật lại Bắc-kinh là Obata đọa nước Trung-hoa một cách đề dọi về việc thi-hành bản hợp đồng nói về việc đặng một đài vô-tuyến-điện Hoa-kỳ tại Thượng-hải. Nguyên trong năm 1921, chánh-phủ Trung-hoa có ký một bản hợp-đồng với công-ty điện-báo ở Cali-fara e, và với công-ty vô-tuyến ở New-York, về việc đặng một cái vô-tuyến rất mạnh để thông-tin đồng vô-tuyến của Trung-hoa với Mỹ-châu và Âu-châu trong một hạn 20 năm. M. Hughes không chịu công nhận bản hợp-đồng ấy vì rằng trái với cái chánh-sách khai thông môn hộ và bản giao-ước Washington là một bản giao-ước lấn định cho Trung-hoa và Hoa-kỳ được hưởng quyền lợi bằng nhau. Nhật-bản phản đối bản giao-ước của Trung-hoa với Hoa-kỳ, thì Hoa-kỳ bèn yêu cầu cũng được quyền-lợi ngang với nước Nhật-bản. Nhật-bản vì chưa đối với việc ấy, không trả bản giao ước Washington vào đâu cả. Nếu hiệt-quốc vẫn giữ lời của Nhật-bản, thì bao nhiêu công việc của Hoa-kỳ về nước Trung-hoa đều bỏ dở cả. Có tin nói quan thế-tướng Hughes đã công bố rằng nước Trung-hoa phải thi hành các bản giao ước ký với các công-ty Hoa-kỳ vì nếu không thực-hành các bản giao ước ấy thì là phạm-tội nước Mỹ-kỳ và trái với cái chính sách khai thông môn hộ. Dư-luận ở Tương-hải cho rằng nước Pháp và nước Anh sẽ tán trợ cho công việc của nước Nhật vì trong hai nước không nước nào muốn cho Hoa-kỳ có đường vô-tuyến trực-tiếp với Trung-hoa, sợ rằng cái thế lực Hoa-kỳ lại to thêm lên chăng. Hiện nay các công-ty Hoa-kỳ đã dự bị sẵn sàng để khởi công, nhưng vì Nhật-bản phản đối lại phải hoãn lại.

Tin Hoa-kỳ. — Đội chiến thuyền của Hoa-kỳ đã trở về San Pedro, vì cuộc tập trận đã xong.

Caville, ngày 4 Avril 1923

Tin Washington. — Quan thế-tướng Hughes có bảo cho chánh-phủ nước Anh, nước Pháp, nước Ý và Hy-lạp rằng hội Hồng-thập tự Hoa-kỳ đã làm xong công-việc cứu-trợ tại nước Hy-lạp rồi.

Tin Berlaq. — Thì thế hoàng-thân Kuschirakova đã cưới đi một cách trọng-thể. Nữ hoàng-thân Kotocurakova và hoàng-thân Asaka mới hồi-tinh. Hiện có dự bị 6-tô để thông-tin từ Berlaq đến hội đại-sứ Nhật-bản ở Paris để cho tiện đường gởi tin-tức về Tokio.

Tin York. — (*Nước Anh*). — Có tin riêng ở Douvra nói rằng vua cũ nước Đức và nữ hoàng-thân Hermine đã phán ơn nhỏ. Vì việc gia-đình, bất hòa nên nữ hoàng-thân từ biệt Doorn về ở với gia-quyến mình.

Tin Manille. — Hiện đã làm được công-việc cho hơn một trăm người Nga tị nạn trong các trại giống gai, tại tỉnh Davao trong đảo Hindanao. Trong các trại giống gai hiện thiếu nhân-công, nay mai điền đình xong có thể tìm việc làm cho 400 người Nga tị nạn nữa. Hội Hồng-thập tự đã tiêu 12.000 đồng để nuôi các người Nga tị nạn trong hai tháng nay.

Tin Mexico. — Các quan thầy thuốc nói rằng bịnh-tình Léaine đã khá.

Tin Trung-hoa

Ngày 29 Mars 1923

Tin Lữ-vinh-Tường

Lữ-vinh-Tường điện cho Trương thiện-Tăng khuyên chớ nên thấy khó mà lui.

Tòa nội các

Nông-thương tổng-trưởng là Lý-cẩn-Nguyên và giáo-dục tổng-trưởng là Bành-đoàn-Đi đã thứ độ phục-chức. Ngoại-giao tổng-trưởng là Ngô-quốc-Lân và tài-chính tổng-trưởng là Lưu-ân-Nguyên còn ở Thiên-tân. Nội-vụ tổng-trưởng là Cao-ủng-Uất hiện đang ngọa-bệnh. Các nghị vẫn chưa thành.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Lê nguyên-Hồng cùng Tâu-bảo-Sâm đáng tuần. Lê bảo Tân để-xướng về sự duy trì tòa nội-các Trương-thiện-Tăng

Các viên điều đình

Có một các-viên đương ra điều-đình xin dùng Thẩm hồng-Anh làm Quốc-lịnh hiệu-phương đốc binh, Tôn-truyền Phương làm Mân-chương đốc binh

Ngày 30 Mars 1923

Sương-càng đặc-điện

Hòa-thương-Trí đã sắn Đại-phó. Ô-thọ-Đức tuyên ngôn kháng-cự mạnh lệnh chính-phủ Bắc-kinh. Ngày hôm qua Điền-quân đã đóng khắp bốn mặt nhà Thi-chính-Sảnh. Đề-Quốc-quân hiện đang giao chiến tại Bắc-khẩu Chu-trác-Văn chiếm-cứ Thạch-cơ Ngụy-nghiên-Minh đã bỏ trốn. Có tin đồn rằng Tôn-truyền-Phương đã đến Phúc châu, nhưng chưa đích thực. Quân Tương-tác-Lâm đã vào Do-quan. Tôn tổng-thống hộ lệnh cho Trần-bỏng Anh hạo trong 5 ngày phải đem bốn bộ quân sang Tây-giang, nếu không thì sẽ tiến đánh. Ngày 25 hạ ngàn Phác-quân đe đường Cao-châu đi sang Hà-nam. Quân Trần-vinh-Quang đã bỏ Bắc-giang đi sang Tây giang. Điền-quân chẳng bao lâu sẽ sang Bắc-giang Vương-sùng-Hoè định về Quảng-châu để giúp Tôn tổng-thống, hiện đang đi đường. Lâm-sự Nhật-bản viết thư cho chính-phủ xin cấm-chỉ nhân-dân không được đề-chế Nhật-hóa.

Tòa nội các Trương-thiện-Tăng

Có tin đồn rằng Trương-tác-Lâm điện về Bắc-kinh nói có ai dám khuyên-dỗ tòa nội-các Trương-thiện-Tăng thì sẽ xin làm hậu thuẫn.

Lục-quân đại-học

Tào-Côn và Ngô-bội-Phu điện cho tài chính-bộ chủ các tỉnh, có chủ-trương duy-trì Lục-quân đại-học.

Đàn-bà nước Đan-mạch

Nước Đan-mạch tuy là một cái đảo nhỏ ở Âu châu, chen vào giữa các nước lớn, mà quốc-vận cũng có cơ hưng vượng chẳng kém gì ai, đó phần nhiều cũng nhờ về cái tính-cách tốt của quốc-dân Đan-mạch ; chẳng những đàn ông đều cần kiệm nhẫn-nại, hoạt bát liễn thế, mà đàn bà cũng phần nhiều có cái tính-cách tốt như thế. Đọc lịch-sử nước Đan-mạch, ai cũng phải lấy làm kính-dị về các bậc nữ anh-hùng nước ấy thật là vĩ đại và nữ quyền nước ấy phát-đạt thật sớm. Như bà Kristina và bà Ebba Brahe đều là những nhà nữ chính-trị có tiếng ; công-nghiệp nước Đan-mạch sở dĩ càng ngày càng phát-đạt, được thịnh-vượng như bây giờ, là nhờ về chính-sách hay cẩn hai bà ấy cả, vì cái chính-sách tối hảo tối thắng-trong cải-lương cách giống đã trong nước. Lại như bà Sofie Hegaard đem pháp luật phổ đặt đầy những phong-phú trong nước, thành được cái công bất hủ cho công nghệ Đan-mạch từ đấy đến nay. Lại như bà nữ-hoàng Margaret làm cho Đan-mạch với Thụy-điển thành được liên-bang. Ấy Đan-mạch có những bậc nữ anh-hùng kiệt xuất như thế, mà không phải chỉ có được mấy người thật siêu quần xuất chúng đó mà thôi, đến những phụ-nữ tầm-thường cũng đều tỏ ra một cái đặc-tính khác với phụ-nữ nước khác nhiều lắm. Đây hãy đan cử mấy điều ưu điểm của người đàn bà Đan-mạch mà phụ-nữ nước khác, nhất là phụ-nữ nước ta, trái hẳn với cái tính-cách tối tệ như sau này, thường cũng là cái gương tốt cần các bạn quần-thoa ta vậy.

1°) Đàn-bà Đan-mạch rất chú trọng về sự thể-dục, như những cuộc chơi chèo thuyền, lội nước, cưỡi ngựa, đi xe đạp bọ cũng thường thường tập luyện không kém gì đàn ông. Hội nữ đồng-tử-quân ở Đan mạch là chức rất là hoàn-bị, những đàn-bà trong nội có tiếng đồng-cảm vào bậc nhất trong các hội ở thế-giới ; chính ông Baden-Powell trưởng-quân là người hô sáng ra thế-giới vận-động đại hội thường tới coi những trường sở của hội nữ đồng-tử-quân Đan-mạch tập luyện cũng rất lấy làm khen ngợi nền phục ; thì đủ biết sự thể-dục của bà-bà Đan mạch thật đã tiến-bộ hơn người nhiều vậy.

2°) Đàn-bà Đan mạch vì thực tế mà chuộng hiện-thực ; phục trang của họ không có cái gì hoa-mỹ đỏ nỗ-trang phí là những đồ tự tay mình chế-tạo lấy hay là tự hiến mẫu cần mình sáng nghĩ ra thì không khi nào chịu đeo ở trong người ; cái tính-cách ấy họ dường thành dường tức lắc của là học trò ở trong trường học, vì cái tiền-quán ở trong các trường nữ-học ở Đan-mạch lấy phác-tố làm quí, lấy xa-mỉ làm rẻ ; trong trường có người học-trò nào phô-trương được cái phương-pháp gì, ăn mặc cho khỏi liên-náo thì ở trong gia đình cả ở trong xã-hội đều có cái vinh-dự rất to, vì thế nên ai cũng sẵn có cái thói quen chuộng kiệm-phác mà vụ thực-tế, nghệ-thuật trong nước mau tiến-bộ mà tài hóa trong nước tự lận thời cũng nhờ về đó.

3°) Đàn-bà Đan-mạch chiếm một phần rất lớn trong các việc thực-nghiệp, kể thì làm thợ kể thì nông ở sức kể thì làm nghề bất cứ, về thì làm nghề nuôi gà, không kể nông-nghiệp là nghề cần bản trong nước thì đàn-bà với đàn-ông cũng chia việc nhau làm được cả. Thực-nghiệp trong nước phát-đạt cũng có công đàn-bà ở trong ấy vậy. X.

Tự do diễn đàn

Tư-vấn nghị viện

Bộ máy sắp đặt ký bản nghị-viện. Kể cũng, nhà quê, đâu đâu cũng nghe thấy nói chuyện bầu cử. Nào ông này xứng đáng, ông nọ chẳng được. Ông kia không muốn làm mà cũng cố ý xía ra để kiếm chút lợi riêng. Cách-thức cũng trang trành nhau bao nhiêu thì cách kén chọn của nhà đi bầu lại càng khó bấy nhiêu.

Ở ! nghị-viện là một người đại-biểu của dân. Trách nhiệm đối với dân thì phải bênh vực quyền lợi mà đối với chính phủ thì phải thông đạt dân tình. Nghĩ-viện không phải là không to, địa-vị không phải là không quan trọng. Vậy nào phải các nhà có quyền hầu-cận là phải thế nào ?

Trước khi bàn cách kén chọn, ta nên nói qua về cách vận-động của phần nhiều nhà ra ứng-cử.

Như ở các nước văn-minh, hễ ai muốn ra làm đại-biểu cho dân, thì trước hết bày tỏ chính-kiến và lòng-ước, đem những lợi ích-lợi mà mong nhân-dân-đông cho mình. Các nhà đi bầu cũng dựa theo mật nhãn

nghĩa cao-thượng đó. Ai biểu đồng-tình thì bầu cho, ai không biểu đồng-tình thì bầu về trắng. Cũng là một cách vận-động, mà xem ra người ta quang-minh chính-đại biết phương

Dư luận Nam-kỳ

Ở không hay làm quấy

nó phải nếu xa lánh nó đi, mà đời bước theo người trong trường công-nghệ, đang tuổi mạnh về gạo bạo về tiền mà các nước ở Âu-châu Mỹ châu

M. Đỗ-Thúc hàn làm việc thị đốc học sĩ được bổ trí huyện hạng ba thì nay đổi đi huyện Kim sơn thay M. Ng-khánh Trường.

Trường Pháp-việt. — Kể từ ngày 1er Septembre 1923, tại Chapa, châu Tây-yên về Bình-lu thuộc địa-hạt Phong-thổ (Laokay) sẽ mở ra một

Một đám cưới to. — Ta được tin rằng sau những cuộc chim nối nguyên, mà M. William Duncan và Mlle

nhiên cô-động cho mình. Phải nhiều ông phải vận-động bằng những cách thần vụng, éo-le, cô-động bằng tiền tài, bằng cơm tây, bằng chầu hát! — (Này là nói phần nhiều ông, mà thực có thế, duy ông nào không thế, thì cũng nên bình-tâm mà lượng xét, chớ vội trách chỉ lời nói thẳng).

Chính-kiến đã không có gì, còn mục-đích thì sao, coi ra cần phần nhiều ông cũng lỉm thường lỉm.

Nhiều ông, hình như chỉ cốt mượn hai chữ nghị-viên làm cái bực thang cho tăng phẩm giá của mình, rồi lần lần kiếm chát phẩm hàm! hay là cao vọng nữa thì cứ cạnh làm sao cho được một tí thảo đỏ thảo xanh là mãn nguyện! Ôi! Nhà nước lập ra nghị viện là do một chế-nghĩa rất cao-thượng, muốn dìu dắt dân ta lần con đường tự-trị; thế mà ngờ đâu lại thành ra thêm một địa-vị hão-huyền cho mấy kẻ hiếu hư danh!..

Hỡi! thái-độ của phần nhiều người muốn ra làm đại-biểu cho dân như thế, vậy ta cần phải kén chọn làm sao? Nghĩ cũng rầy lắm! Các nhà có quyền bảo-cử cũng không biết lấy gì làm tiêu-chuẩn cho sự kén chọn của mình. Biết thế nào là chánh đáng xứng hợp là đặc nhân bây giờ? Tuy nhiên, trừ ra mấy ông lấy kim tiền làm mục-đích thì không kể còn thì ta cũng nên cố tìm lấy cách mà lựa người, chớ chẳng lẽ nhắm mắt bỏ liều hay sao.

Hay là ta bàu mấy cụ Hán-học lão-thành chăng? có lẽ các cụ am hiểu dân tình. Hay là ta bàu mấy ông Âu-học thực choáng có lẽ các ông mới là tân-nhân-vật. Hay là ta bàu những ông có nhà lầu cao ngất, có song mã, có ô-tô, có lẽ các ông là những tay kinh-tế có đại tài.

Cũng có người bảo: chính-phủ mở ra nghị-viện là cốt để bỏi xét dân tình. Vậy ta nên bàu những người có chút công dức, không cần bàm vào hai chữ nghị-viện để kiếm-chác chi chi; tại cần phải có học-vấn, có lịch-duyệt, có thể ứng đối được điện chất vấn của nhà-nước, để đạt ý dân. Người nào được như thế là đủ tư cách làm đại-biểu cho dân.

Lời đó thiết tưởng cũng chánh-đáng, nhưng cứ nói kén mấy trăm ông đều được người như thế cả thực là khó lắm!

Các nhà đi bàu ta nghĩ sao?...

Tùng-văn, Bài-toán-Bách

Do Vương Hồng Sển sưu tầm

GRANDS-MAGASINS-REUNIS

Cải chính. — Trong tờ phụ-trương báo *Trung-bắc Tân-văn* số 1807 ngày 19 Mars 1923 về mục « Đồ dùng về điện » hàng máy quạt treo trần hiệu Marelli có đăng lỉm bán chịu trả liền từng tháng một là 1f25; vậy xin cải chính lại là 12$ f. cho đúng.

Ngành xem ngày nay trong xứ ta những hạng vô nghệ thy thân, chơi bời biếng nhác càng ngày xe-ra ra càng nuông. Hạng thì say đắm trong chốn tình-trường tìn ong sứ điệp, nhẫn cá hồi chim, khi thì vui cảnh đoàn-viên, lúc lại sầu câu li biệt. Có khi lại còn gây mối tình cho, diễn trò quái-kịch làm đến nỗi mất thể diện, thư thanh dan, rã rời còn làm nguy cho tinh mạng, lại đến phong-hóa trong xã-hội là khác nữa! Hạng thì đắm mực chè phải khi quá chén, rồi loạn tri-khôn, ẩn nói xiên quẹo, không tuân luật-pháp, mà gây họa vào mình, để bị chúng nhục khinh, lại còn hại về phần vệ-sinh mà cũng hại đến phong-tục nước nhà. Có hạng đắm mê cờ bạc thức ngày thức đêm, quên ăn quên ngủ. May sống thì xa-xỉ biết bực, rủi sông phải bại về tiền của. Về lại: con trong sông thì nam nữ đồng bàn, cao bạ bất phân, có phải hại về tiền của mà còn hại về phẩm-giá chăng?

Đây là đại khái kể cho những kẻ ỷ không không có nghề nghiệp, thì chẳng có bao cũng rượu ca-lê, không hát a-phiện thì cũng đắm nguyệt-hoa, nào mấy mặt ở không mà tránh cho khỏi bốn vách của thánh-nhân xưa để lại rầu đời đó bao giờ?

Buổi này thật là cạnh-tranh thời-đại: học-thuật cạnh-tranh học-thuật, công-nghệ cạnh-tranh công-nghệ, thương-mại cạnh-tranh thương-mại, ai cũng gắng gỏ đua tranh mà e còn chưa xong thay! Hà huống chi là ở không làm biếng, thì thế nỗng một kiếp hư-sinh, lại gây ra một mối hại chẳng nhỏ cho phong hóa nước nhà nữa.

Phải biết rằng: người ta được sinh ra trong khoảng trời đất này; thì ai cũng phải tương-chải làm ăn, ai cũng lấy công việc giang-san vũ-trụ được làm phần-sự của mình. Tạo-hóa sinh ta ra chẳng phải ở không làm biếng, sinh ta ra một khối hình-hài này, chẳng phải ngày thì thức đêm thì ngủ, đói thì ăn, khát thì uống mà thôi đâu; lại cho ta cái tinh thiêng-liêng minh-mẫn, cái óc trong sạch, cái tri-giác đặc-biệt như thế, tất nỗ dĩ muốn phú thác cho ta một cái trách-nhiệm nặng nề để gánh vác việc đời. Song khá tiếc thay cho đời này còn lắm kẻ ở không làm biếng; trọn đời chẳng còn làm được nghề nghiệp gì mà cho; lại còn say mê trong bể khổ bến mê; làm cho đến nỗi tăng thân vong gia thật là một kiếp hư-sinh trong thế cuộc và phải phạm tội càng xã-hội nhân-quần đó.

Tục-ngữ Lang an có câu l'oisiveté est la mère de tous les vices — Sự ở không là đầu các tội nẫu. Vậy xin đồng-bang chúng ta, những kẻ đã mang lỗ bệnh làm biếng, hãy mau tìm ngõ chữa bỏ nó ra, còn người chưa mắc thì nên đề phòng kẻo lần-chần, phòng-tùng của tiền mà gọi là hưu-hạ thanh-nhàn, chẳng làm chi được bổ ích cho mình cho đồng-bào. Những người như thế là người đã sinh trong đời, ăn hại của đời, mà không trả nợ cho đời lại đáng gọi là một kiếp đoàn sinh lỉm đó!

(A. H. B.) Văn-Hoành

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 7 Avril 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 10

Thị-giá quốc-tế. — *Ngày 7 Avril 1923* : 3/. 57.50 — 5/. 1915-1916 73.90. — 4/. 1918 70, — 5/. 1920 87.70 — 6/. 1920 87.

Tin tàu. — Tàu *Yaloa* khởi hành ở Saigon đi Tourane, và Haiphong ngày 7 Avril hồi 9 giờ sáng.

Tàu *André Lebon* khởi hành ở Saigon đi Haiphong và Trang-hoa ngày 8 Avril 1923, hồi 7 giờ sáng.

Tàu *Amiral Niellly* khởi hành ở Saigon đi Haiphong, ngày 8 Avril 1923 hồi 9 giờ sáng

Thuyền chuyển trong ngạch cai-trị. — Ngày thứ năm vừa rồi, quan Thống-sứ Bắc-kỳ có đều thương thuyết với quan Toàn quyền về việc thuyên-chuyển mấy quan cai-trị đầu lĩnh các châu quan Tổng đốc Tuần-phủ các tỉnh. Chừng đến đầu tuần-lễ sau sẽ có nghị-định ấy ra.

Đi máy bay xuống Hải phòng. — Sáng hôm qua, quan Đại-tá Debaillenl chánh tòa thám-mưu của quan Thống soái đi máy bay xuống Haiphong, không đầy 50 phút đồng-hồ đã tới nơi. Buổi chiều ngài lại cỡi máy về Hanoi.

Cuộc chớp bóng tại Van-nam phủ. — M Tétart là chủ sự sở chớp bóng phố Toàn-quyền, tối hôm 5 Avril vừa rồi, có mở một cuộc chớp bóng tại dinh quan Bố-đốc Văn-nam để quan Bố-đốc Đường thưởng giám

Tối hôm qua lại mở một cuộc nữa cho bảo quyển và các bạn hữu quan Bố-đốc xem.

Thuyên chuyển trong ngạch quan lại. — M Lê-đình-Lực trí phủ Mỹ hào (Hưng-yên) trước có nghị-định đổi đi Yên khánh (Ninh-bình) thì nay đổi đi Khoái châu (Hưng-yên thay M. Dương-tự-Phan. M. Dương-tự-Phan trí phủ Khoái châu nay đổi đi Lạng giang (Bắc giang) thay M Trịnh-kế-Vinh đổi về tòa nhì phủ Thống-sứ để đợi về hưu trí

M. Ng. duy-Nhạc tri-huyện Hải-hậu nay đổi đi thăng chức tri-phủ Yên-khánh (Ninh-bình) thay M. Lê-đình-Lực.

M. Ng.-khánh-Trường tri-huyện Ngọc-hà tại huyện Kim-anh Phúc-yên nay đổi đi Hải-hậu (Nam-định) thay M Ng-duy-Nhạc

M. Ng-đức-Huyền, thư ký tập sự ở Quảng-yên được thăng thư ký hạng sáu.

M. Nguyễn-v-Nhung, thư ký tập sự ngạch tòa sứ nay đổi vào tòa sứ Mật-thám thay M. Vũ-v-Chu. thư ký hạng nhất được nghỉ già hưu bổng lĩnh cả lương.

HAY CHO XÃ-HỘI

Một phó g.khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc tờ si co man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông, số nhà 178, 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ nhật ngày lễ nghỉ.

Tiền trợ cứu. — Quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã ký nghị-định giao cho quan Công-sứ Lehé ở Bắc-kinh một số tiền là 300 đồng để trợ cứu cho những người ở Vệ-an bị hỏa tai.

Bến đò Quảng-yên. — Bến đò Quảng-yên nay có người lĩnh trung thị phải trả tiền kể từ ngày 22 Mars 1923 G á tiền đò đi yết tại hai bến.

Ai muốn ứng tuyển vào sở binh-lương. — Hiện ở sở Binh-lương (Service de l'intendance) có cần dến những thợ lâm bánh, thợ mộc, thợ làm máy, thợ nguội, thợ máy, thợ giầy, thợ đóng thùng. Ai muốn xin những chân ấy thì cứ đến xin tại sở mộ lính ở đường Maréchal Joffre (phố Cửa-Đông).

Sách tân bội-tinh. — MM Trần-văn-Tứ và Lý-ngọc Oanh, Brigadier sở Thương-chính, tổng sự đã được hơn mười năm, nay được thưởng Văn. tượng-bạch-lân-bội-tinh thật là xứng đáng. H. V. Cb. lai cảo

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9. ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502 »

Vật hoàn số chủ. — Tối có một con chó tây, thuộc về giống *Fox-terrier*, mình trắng và đen, mắt đốm, đuôi cộc, tự nhiên đi mất để ba bữa nay; tìm dân cũng không thấy cả, lấy làm tiếc quá.

Trưa hôm qua, bỗng thấy nó trở về nhà. Tôi mừng rỡ lắm. Xem đến cổ nó thì không thấy cái vòng cũ nữa, mà lại thấy nó đeo cái vòng mới khác, bằng da, vừa tốt lại vừa đẹp. Nhưng không phải là của tôi, nên tôi không nhận. Vậy ông bà nào có cái vòng ấy, thời xin cứ cho người lại nhà tôi mà đổi lấy Tôi xin thành lỉm đề giả, nhưng mà phải nhớ đem cho tôi xin cái vòng cũ. Cảm ơn lỉm lỉm.

P. D. Tốn.

Phố Feilonneau, số nhà 54.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Sự quan hệ về việc hàn cử. — Nay đã gần đến kỳ bàu cử nghị-viên, để nghe ăn ảo về chuyện hàn cử, chuyện bàn cử thì bằng nói, cái nghĩa vụ của người đi bàu, cái tư cách của người ứng cử không thấy bàn đến.

Có lẽ tại ta cho là một cuộc để kiếm mươi đồng bạc, giảm chẩu hát cho người đi bàu, hay là một dịp tranh-lợi cướp bánh cho người ứng cử? Mà thật thế ta phẩn nhiều coi việc đó là một chuyện lỉm thường, không nghĩ gì đến lợi hại về sau, không biết đến

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

HOTEL DES COLONIES

HANOI

Chỗ nhà số 82, phố hàng Trống, nay dọn một phòng riêng để tùy thích các qui-khách muốn dùng riêng hẳn ở đấy cho biệt-tịch hay ngồi chung ở dàng nhà cũng nhẹ xin cứ tùy thích.

Người làm trong Hôtel hiệu nay đổi mới cả.

Giá bữa ăn như sau này:

Có rượu . . . 1$20

Không — . . . 0.90

8531

CUỘC ĐẤU VÕ

Ta được tin rằng, võ-sĩ của hội Boxing Club có thách tất cả các võ-sĩ Bắc-kỳ cũng nặng như mình. Lúc chưa cuối cùng có võ-sĩ Le Priol nhận lời đấu võ.

Nhân dịp ấy hội Boxing Club và nhà Cinéma Palace có tổ-chức một buổi đấu võ lớn vào chiều ngày chủ-nhật 15 Avril này. Trong buổi ấy có năm cuộc đấu võ, mà cuộc vui nhất là cuộc đấu võ Lepage Le Priol vậy.

BÁN SÁCH BUÔN RẺ

Dụng sổ, giữ sổ.
Trục sổ. — Xoát sổ
Dạy phép làm sổ sách
Việc kiện cáo.
TÍNH GIÁ PHẢI CHĂNG

M Gay — *Kế toán giám định*
80 bis Rd Armand Rousseau — Hanoi
3601

RẺ GIÁ THỰC CỦA

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

2059 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

N° 157 TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(*Dix ans plus tard*)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả : Alexandre Dumas

Dịch-giả : Phạm-nói-Chi

Đạt-tư-nhan nói :

— Có vậy, à! Ngô huynh đã biết vậy thì hẳn ngô-huynh cũng biết rằng ngày ngày hôm fy tiền-độ đi các nỗi vô hạn.

— Thật vậy ư?

— À! Ngô-huynh hỡi, cái đó mà không thật thì còn cái chi thật nữa.

— Thế rồi khi fy ngô-huynh mới đi đến nhà La-phe bá-tước, đâu độ đây và đến anh Bô-tố phải không?

— Thưa phải.

— Ngô-huynh chỉ định có một việc đến thăm chúng tôi đó mà thôi ư?

— Không; bấy giờ độ rắp tâm đãi ngô-huynh cùng sang bên Anh-quốc, chứ có ngờ đâu rằng ngô-huynh lại bị cám thác thế.

— Phải. Bộ hiểu ra rồi. Cái công việc đành lỗ ngô-huynh đã định bụng bận với nhau để bồn anh em ta cùng làm kia đấy, vậy mà thành thử ra sau chỉ trọi có một mình ngô-huynh làm thôi. Thật cũng là nhất kỳ nam-tử vậy. Thảo lên nào mà khi độ nghe nói trong khi quân dân Côn nước Sắc-lê Hoàng đế, có người nom thấy ngô-huynh cũng ở trong đám fy, mà thấy Anh-hoàng nói chuyện với ngô-huynh tựa hồ như nói với một người bạn vậy, hay là như nói với một người ân-nhân vậy thì phải hơn. Độ cứ nghĩ mãi hoặc hoặc rằng tất ngô huynh cũng đã định dâng gì trong cái cuộc khởi-phục này thì phải.

Đạt-tư-nhan sợ rằng A-la-mĩ vui miệng cứ hỏi đỏ dồng dai ra mãi chăng, bèn hỏi lên rằng :

— Nhưng tại sao mà ngô-huynh biết hết vậy?

Ông giám-mục đáp :

— Đạt-tư-nhan ngô-huynh hỡi. Cái thân thể của độ ngày nay cũng có điều chi giống như xưa nhỉ, xa xa ở chốn hải lĩa. Tối đến thì lại thấy ngon đèn tàn đề soi cho các truyện ngoài bể. Mình thì nằm sõ trong cái ván oanh, những người chèo lèo không nom thấy mình song mình thì vẫn cứ ỷ mà trông theo họ, gọi họ đề cho họ biết đường mà vào bến. Tiền-độ cũng giống như cái bác tuần đêm fy; thuyền thoảng lại cực nhờ đến những điều mình sở thích xưa kia, bởi vậy nên độ vẫn trông theo những người bạn thuở xưa trong cái bể-lĩa nóng giờ. Ngô-huynh ơi. Bộ đã thưa rằng, độ ngày nay không phải là A-la-mĩ nữa.

— Mà cũng không phải là thầy dòng Đức-lệ (d'Herbin) nữa phải không?

— Không phải nữa. Cũng qua chỉ là một người mà Thiên-chúa đã nắm lấy tay, đã đưa đến một cái địa vị mình không đáng được, mà cũng không dám bỏ vọng đến.

— Ừa! Lạ thay! vậy mà có kẻ lại nói với độ rằng độ là hồi ông Phúc-kế đấy.

A-la-mĩ hai má vàn vàn đỏ, cố đem hết cái rằng lực của quả cảm ra mà ngăn lại cũng không được, bèn nói :

— Ai nói với ngô-huynh thế?

— Ba-danh nói chứ ai.

— Đồ ngu dại.

— Độ cũng không dám bảo nó là người thông minh gì, thật vậy, song nó nói vậy thì độ cũng lại học chuyện lại thì thôi.

A-la-mĩ giương cặp mắt thanh tịnh thuần khiết, chẳng hiểu gì cặp mắt đứa một cô con gái đồng-trinh, xưa nay chưa hề nói đối bao giờ, rồi nói :

— Độ chưa từng có trông thấy ông Phúc-kế bao giờ.

Đạt-tư-nhan cất cái giọng rất thật thà mà rằng :

— Chao ôi! Xin ngô-huynh hãy nghe độ nói nào, nỗ dĩ mà độ nói vậy là vì ở đây mọi người thấy đều lấy tên ông Phúc-kế ra mà thề cả, (*người là coi Phúc-kế như một ông tuần ông thánh vậy*) Đồng điền kia của ông Phúc kế ; ruộng nuôi mà độ tọa hưởng cũng của ông Phúc-kế ; trong cái đảo mà anh Bô-tố làm nghề học đồ đó của ông Phúc-kế ; binh gia cũng của ông Phúc-kế ; chiến-hạm cũng lại là của ông Phúc-kế nốt. Vậy độ dám chắc rằng đến cả cái đất lĩnh trung này, hay là cái đất lĩnh-trung trong địa-phương Đạo-hạnh tuyển giáo này thì phải hơn, cũng là của ông Phúc-kế cả. Nói cho cùng, thì ông Phúc-kế thật là một ông vua con ở chốn này, mà quyền thế cũng chẳng kém gì ông vua vậy.

A-la-mĩ đáp :

— Ôi trời, độ không dám bảo nó là người thông minh gì, thật vậy, song nó nói vậy thì độ cũng lại học chuyện lại thì thôi.

Trong khi nói chuyện, A-la-mĩ vẫn để mắt nhìn trong cái dáng cử động của Đạt-tư-nhan, từng cái chớp mắt của Bô-tố. Nhưng mà Đạt-tư-nhan thì vẫn cứ đi điềm-chiếu, Bô-tố thì đứng nguyên bất động. Những miếng gươm đánh rất kỳ độ song lại gặp phải cái tay đỡ thì đỡ cũng rất tài, nên chi không miếng nào trúng cả.

Tuy nhiên song vật lộn nhau như thế, ai nấy cũng đã thấy nhọc rồi, thấy người nhà đến bảo rằng cơm đã dọn xong thì ai nấy đều lấy làm bằng lòng cả. Bữa cơm đến thành ra lại đôi câu chuyện đi một đằng khác, về lại người ta nghĩ bực người kia, dường như mỗi người đi một cảnh, nên chi cũng không ai biết được hơn ai. Mỗi một khi Đạt-tư-nhan buột mồm nói đến một câu gì về chính-trị thì A-la-mĩ lại lấy làm ngạc nhiên. Cứ ngạc nhiên từng xâu dài một lại càng thêm cho Đạt-tư-nhan ngờ ra ; cũng như cái bộ dứng dưng hoài của Đạt-tư-nhan thì lại khôi thêm cái lòng nghi của A-la-mĩ vậy. Bữa cơm, hay là gọi là cuộc nói chuyện của Đạt-tư-nhan và A-la-mĩ thì phải hơn, mãi đến một giờ sáng mới vẫn, mười giờ đúng thì Bô-tố đã nằm ngã trên giữ mà ngủ, ngáy nằm nằm như ông « Ba-vì » vậy. Đến nửa đêm thì đánh thức Bô-tố dậy, đưa đi nằm. Bô-tố nói :

— Ừa! Ngủ nhau nói chuyện lý thú phải! Cảo anh nói chuyện lý thú phạm!

Đến một giờ sáng thì A-la-mĩ đưa Đạt-tư-nhan đến một cái phòng ngủ, cái phòng fy là cái phòng nhất hẻo lánh trong dinh giám-mục. Lại cái hai đêm đầy tớ chực hầu.

A-la-mĩ cảo tư Đạt-tư-nhan mà rằng :

— Tâm giờ mai, nếu ngô-huynh bằng lòng, thì ta sẽ cùng anh Bô tố đi chơi ngựa.

Đạt-tư-nhan nói :

— Tâm giờ! Ngề trưa thì à?

A-la-mĩ đáp :

— Ngô-huynh phải biết rằng độ cần phải ngủ đã bấy giờ mới được.

Thế thì cũng vừa phải.

— Thôi, xin chúc ngô-huynh yên giấc.

Rồi A-la-mĩ lại hôn Đạt-tư-nhan một cách rất là thân ái.

Đạt-tư-nhan đề cho A-la-mĩ đi, khi cái cửa đã đóng lại rồi, Đạt-tư-nhan bèn nói :

— Được! Năm giờ thì tỉ dậy.

Định bụng thế rồi, Đạt-tư-nhan bèn đi nằm nghỉ.

(Còn nữa)

Thủy-tiên ta!!!

Vừa rồi tôi có tiếp được mấy cái thư của các ngài ở lĩnh xa gửi đến hỏi mua *thủy-tiên ta*, mà trong thư cái nhân quyền của mình trong việc đi chọn người thay mặt cho một đoàn thể ở nơi công-luận. Hay ở mặt-dầu, mỗi lần đề ba chữ tên của người ứng cử bỏ vào hộp là xong việc, chứ không nghĩ cho rằng mình không biết Báo, người hàng Đào) và phong tỉ hàm Thị-giảng học-sĩ cho cố-ông và Tứ-phẩm cung hàm cho cố-bà. Rước sắc tứ huyện Hòa-vang về làng Đa-phước là nơi chánh quán ngài.

Hiềm, Trần-v Cầu, Ng-v-Kiên, Ng-v-Lụ, Vũ-đình-Toán, Mạc-văn-Ngụ, Nghiêm-xuân-Hồn, Trương-đình-Hiệu Au-v-Tiên, Hoàng-đình-Giác, Ng-v-Yêu, Ng-v Kỳ, Ng-v-Uyển, Trần-văn-Tỉnh, Đặng-huy-Ân, Ng-văn-Trương

MIỄU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

金寶南

BIJOUTERIE - ORFÈVRERIE

Gọi thêm vốn

Thưa các ngài,

Theo như thư của bản hội trình cáo ngài

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

Chữa bệnh đau ngực, rào phổi, ho khan, bổ-tỉ-vị, vấn vàn; người ta thường mắc phải trong mùa này.

Thử dầu nguyên: 1$75 một lít.
— 0$90 một lọ, dùng uống được 12 ngày.
viên: 0$90 một lọ, dùng uống được 12 ngày.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Độ này tiết giời thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-bo-cúm). Đau khắp cả thân-thể, rức-đầu, sốt-ho, đau cổ họng, đau ngực; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỡn! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bán-hiệu hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người! Ai đã biết cũng chịu là thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

LỄ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến nhà mới, thì gửi cho báo quán cái giấy quán báo, chứa lại nhà nào thì biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được để chi tiền giấy gửi báo.

Ở Hà nội không gửi tiền thuê thì sở đi người giao cả báo mới tới nộp hẹn.

Số 18, đường Thành, là nhà kính của bâu-hiệu « THỤY-KÝ ».

2048

SỞ GARAGE CENTRAL

Số nhà 24, con đường Harmand,

HAIPHONG

Bà-con cho các quý-khách Annam, ngài nào muốn dùng xe auto, hiện tại bản-sở có còn nhiều xe cũ thật tốt và giá bán rất rẻ. Có bán nhiều thứ xe tây chắng làm ra những hạng thật tốt.

Lại bán nhiều xe auto để tiện đàng cho các ngài chạy xe thuê ba giá và giá rẻ.

3040

Thảo cũi số lồng. — Có đào Quay-Line, 2 cái tổ), chả nhà bỏng-lăn ở con đường Boonsi số 155 có trình tại sở Cảm rằng đào Thu ấn cắp mất 34 p. giấy và một đôi hoa tai vàng giá 17 p. trốn đi mất. T. Châu lai cảo

Bợm trộm. — Sáng hôm qua có một người ra chợ chơi, bị kẻ cắp thò tay vào túi lấy mất cái đồng hồ vàng và giấy giá 90 p. Lúc ở chợ kẻ cắp xô-đẩy mình thì vô tình nghĩ là người qua lại dụng phải, mãi đến lúc lên xe hỏa giờ đến đồng hồ mới biết là mất.

SƠN-TÂY

Có đến điền 80 mẫu giồng lên và độ 200 mẫu đồi vừa giồng, café đã tốt vừa để thả trâu bò, cách tỉnh Sơn-tây độ 5 kilomètres, muốn bán, xin hỏi M. François Lautard à Tông (Sơn-tây)

3550

VIỆT-TRÌ

Thuyên chuyển — M. Nguyễn đức-Thuần, khan-hộ ở nhà-thương Việt-trì có tin đổi đi Hà-giang. Những người ở Bạch-hạc và Việt-trì hay cậy M. Thuần chữa bệnh xưa nay, được tin ấy ai cũng tiếc lắm. D.

NAM-ĐỊNH

Lời minh-tạ. — Chúng tôi xin có lời cảm ơn các cô, các cụ các ông, các bà đã có lòng đi đưa và phúng viếng cùng là gửi thư chia buồn với chúng tôi trong khi thân-mẫu chúng tôi về nơi tiên-quốc.

Trong khi bối rối, có điều gì sơ suất, xin các đẳng, các ông, các bà miễn thứ cho, thì chúng tôi lấy làm vạn cảm.

Ái nam-tử: Hoàng-tuấn-Thụy
Ái nữ-tử: Hoàng-thị-Ngọ
Đồng gia bái tạ
N° 2 Rue de France (Hang-Djoh)

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Đám rước sắc. — Bản quán tiếp được hai sắc này:

Sáng hôm chủ-nhật 1 er Avril 1923 nghe tiếng trống chiêng inh-ỏi, hàng phố kéo nhau đi xem rước sắc quan Quang-lộc Tự-khanh Huỳnh-phúc-Lợi, từng sự với Chánh-phủ Bảo-Hộ đã thăm viếng, nay về trí-sĩ được thưởng hàm Quang-lộc Tự-khanh và Huỳnh phu-nhân được thưởng Tam-phẩm phu-nhân (phu-nhân là người vợ đến có vàng hơn 8 năm, rồi lại bỏ vào ngạch các tòa Sứ Bắc-kỳ được mấy năm cải bỏ sang tòng sự với các quan Binh để đi dẹp giặc Bãi-xây cho đến năm 1891 rồi lại bỏ về ngạch Sứ tòa. Đến năm 1902 bỏ về ngạch Sứ tòa ở Trung kỳ là nơi tỏ đi cho đến năm 1922 thì về hưu-trí.

Nhân việc mừng-vui này, bi-nhân xin chúc ngài ở nơi cố-lý vui-thú điền-viên và đi-dưỡng tinh-thần cho an-bảo để hưởng cái hưu-bổng được bằng cái niên-hạn mà ngài đã lỗ lòng trung thành để giúp việc Nhà-nước.

B. L. lai cảo

Sổ quyên cho Hội Việt Nam Thanh-niên

Tỉnh Hải-dương

MM. Tourand 5 p ; Baz r, Vanderhaeghen, Rasielli, Balsoni, Perthuis°, Casanova Jean Valadier, Favernier, Habac, Rezerd, Charlot Mézergue, Déville, Lemoine, Lariv ère, Mme Veuve Soulier Vespérini Vergé 18 p ; cộng 23 p ; từ Đạm tổng-đốc 50 p ; Lê-Trừ, Ng-đình Xuyên 10 p ; Ng-hữu-Phúc 3 p ; Phạm quý-Liêm, Phạm-bình-Khuê, Ng-lê-Chi. Bồ-trần-Sức, Lê-v-Tú, Ng-mạnh-Dần, Ng-v-Ánh, Ng-đình-Khâm Ng-đình-Tang, Ng-v-Luân, 10 p ; Ng-đình-Lạc, Bùi-v-Tăng, Lê-v-Toán Ng-đình-Can Võ-v-Tú, Hoàng-đình Nghiễn, Lê-khắc-Minh, Lê tiến-Luân, Đặng v-Vị, Ng đình-Gia, Lê-huy-Lai Hà-quang-Huy, Ng-đức Diệu. Ng-hữu-Kiên 7 p ; Trần-v-Tăng, Ng-v-Tụng, Phạm-v-Thân, Ng-gia-Tăng, Ng-v-Bân, Phạm văn Thanh, Ng-khắc-Cộng, Trần-xuân-Hoán, Bồ-v-Dậu, Võ-duy-Lương, Nghiêm-Cẩn, Ng-huy-Tiến, Võ đình Quý, Chương quang-Ngân, Phạm-châu-Quỳnh, Ng-v-Giá 3 p. 20 ; cộng 83 p. 20.

Phủ Nam-sách : MM. Nguyễn-hữu Phái, tri-phủ 15 p. ; Ng. hữu-Đạn, Hoàng-đức-Phổ, Võ-đức-Phan 6 p ; Trần-v Tịnh, Trần-v Vinh, Tạ-văn-Xuân Âm, Ng trung-Lược, Đ. v-Bản, N.-v-Giao, Đặng-đình-Giu, Đặng-văn-Bằng, Ng-v-Tỷ, Ng-huy-Bích, Phạm-v-Đốc, Trần-thế-Minh Võ-Linh Chí, T ần thế-Long, Lê-khả-Oánh, Võ-đình-Hội, Ng-hữu-Toại, T-ần-hữu-Quán, Ng-v-Thiết, Trần-v Tinh, Ng-v-Nghiệp 52 p ; cộng 73 p.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

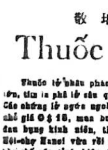
Bản quán mở ra mục này, để đăng những lời bá-cáo về việc riêng, giá đăng báo thì tùy việc, để có thể lệ. Phàm những việc đăng ở mục này, ai bị thi, người bị nhận trách nhiệm, chứ bản quán không biết thực hư thế nào cả.

BẤT HIẾU CHI TỬ

Nguyên tôi là bổ tên Trần-việt-Tuệ dit Phúc-Đỉnh ở số 18 đường Huế có mở cho rõm tai trái mất các ông các bộ, vì một đứa con bất hiếu của tôi. Tôi đã tậu cái nhà số 20 đường Huế và cái trại ở ngay cửa chợ Mơ cho nó rồi ; tôi còn cái nhà số 18 đường Huế, tôi viết bán cho em nó là Trần-việt-Đỉnh để tôi chỉ dùng, không ngờ nó nghe vợ nó xui nó giữ không cho tôi bán cái nhà ấy cho em nó, nó định khi tôi chết nó tranh lấy tất cả, nó đã không nuôi tôi thì chớ, vì chút tư lợi ấy đến nỗi nó lăng mạ tôi, đi kiện tôi. Tòa án xử nó thua, bắt nó chịu cả các tiền lệ phí, còn cái nhà ấy tòa xử em nó được, văn-tự, địa-đồ, trong tay em nó giữ đủ cả, còn thổ-trạch em nó vẫn đóng, có cả giấy Bắc-bộc hiện lại, vì nó thua kiện xấu hổ ; nó là một thằng bất hiếu với cha, bất mục với em, không bằng loài lục súc, không ai bạn bè với nó, nó lại còn nói xấu em nó trên tờ báo để chữa thẹn, vẫn em nó là người lương-thiện buôn bán, thì xưu cái gì ? ? ? Ôi hiếu từ thế mới thật là đau lòng.

2061 TRẦN-VIỆT-TUỆ

AU BONHEUR DES TONKINOIS

HAI-CHINH

GRANDE FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE

76, Rue du Pont en Bois, 76

HANOI

Mùa nực gần tới bản-hiệu chế ra nhiều kiểu mũ mới, thật nhẹ, thật bền và hợp tuổi-trang, lợp bằng vải trắng, vải ka-ki, cùng các nơi, giá hạ hơn mọi nơi, mới các ngài chiếu-cố.

Bản-hiệu lại mới tiếp được ô bên Pháp sang các thứ Parapluies, cán đẹp và nhẹ, những giá như sau này :

5$00 — 4$50 — 3$80 — 2$80 — 2$50

Nay kính
HAI-CHINH
HANOI

2049

敬 啟 謹 啓 必 要 點 堂 要 告

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thơm, sạch mủ, mà chóng khỏi, bất cứ lở gì sau ngoài da, tìm ra phải lở sâu quá đến xương thì nhóm sam khoét, thêm lâu ăn tai, thối tai. Các chứng lở ngứa ngoài da, hễ dân khởi cả, lọ nhỏ giá 0$30, lọ nhỡ giá 0$20, lọ chỉ giá 0$10, mua nước nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này vì thuốc sao rằng, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bảo thận hoàn, đều là bản-hiệu mới tinh chế ra cả, mà kỳ Hội-chợ Hanoi vừa rồi bản được các thuốc ấy rất nhiều, các hàng tạp-hóa và các hàng bào-chế các tỉnh hiện đã nhiều nơi mua buôn đã bán lẻ. Các nơi đã lục-tục có bán kỳ như sau này : hiệu *Mao-Bian-Tự*, 136, phố hàng Bông, lẻ bán bán lẻ, 63, phố hàng Bông, hiệu *Sinh-Nhẻ-Đường*, 82, hàng Bông, nhà in *Đông-kinh ấn-quán*, 73, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp ấn-quán*, 45, phố 82 Hoàn-kiếm, hiệu *Đông-Hưng-Viên* bán sao-lâm và hiệu *Vĩnh-Hợp-Thành*, hiệu *Hạnh-Hòa-Đường* bán bào chế hàng Buồm, hiệu *Yen-Xuân-Đường* ấn, 12, hàng Điếu, hiệu *Yen-Xuân-Đường* ấn 12, hàng Trống, hiệu *Thuận-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia-Long*, 15, phố *Tiên-tsin*, hiệu *Vĩnh-Lợi-Tinh*, 62, hàng Bè, hiệu *QuảngLợi*, 33 và hiệu *Bảo-Hưng*, 27, phố Cây nhôn cũ, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Bà-trưng, hiệu *Phương-Đình*, 100 Cửa đề, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27 hàng Bát Đàn, hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 61, và hiệu *Hưng-Trường*, 93, Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 23, phố Khánh Hội hàng, hiệu *Hoa-Bình-Đường*, 167 phố Khánh và hiệu *Quảng-Lợi-Ích* 25, hàng Song Nam-Định, hiệu *Yen-An* phố Yên-thái tỉnh Yên-bay, hiệu *Sức-Sương* phố Việt-trì tỉnh Việt trì, hiệu *Đức-Phong*, 106, phố Bằng-thí Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa *Phúc-yên*, hiệu *Xuyên-Thị*, số nay 40, tỉnh Yên-nam, hiệu *Tai-Cheong*, 41, Wing Lok Hong-kong. Gần nơi xa trân có bán bộ có thuốc thấy mọc ngoài và các thuốc cần dùng thảo nữa, đều công hiệu cả. Lúc các quí-khách chiếu cố.

Bản-hiệu YEN-XUÂN-ĐƯỜNG
Số 3,1, phố Tiên-an, tỉnh Bắc-ninh (Kyrtho)
(Bắc kỳ)

Đồng-hồ treo và đề

MÁY ĐỨC CỰC TỐT

BẢO HÀNH 10 NĂM

Máy chạy 15 hôm, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

MỖI cái **15$00**

Cước tính thực rẻ

TONG-YUME-TAI

49, Phố Hàng Ngang. — HANOI.

2049

Cao 56 c/m
ngang 27 —

Cao 72 c/m
Ngang 27 —

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

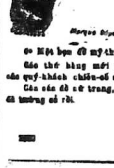
華 PAO-VA 寶

Số 28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

敬 人 艾 歸 門 蓋 備 行 陶 河 東 業

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay nhằng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ ngà rất tốt, như là quả cầu chạm rồng, vàng, đèn hết thảy các thứ.

2° Một bọn nhiều kinh đủ cả : thứ mặt, mặt đeo mặt trắng, mặt vàng, mặt mài lá cây, vấn vấn. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vấn vấn ; quí xuân đến hạ mà đeo những nhiều kính này thì hợp phép vệ sinh lắm nhé.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ bọc vàng, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chăm-chỉ, vấn vấn.

4° Một bọn chậu sứ đèn sứ, lọ sứ, bát sứ, bộ sứ đủ thấy-thêm hay là bày cảnh cũng được và tốt bình, vấn vấn.

Marque déposée

6° Một bọn đồ mỹ thuật ở Bắc-kinh sang.

Gần thế bàng mới mong bộ năm sẽ trên này nhằng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố như thế nhằng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cần cáo đã sở trang, nhân bán, ngọc ngà, vàng thì không kể, chỉ có quí-khách cũng đã thường có rồi.

Cần-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28. Hanoi.

TRUNG BẮC TÂN VĂN

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

CỬA HÀNG
GUIONEAUD FRÈRES
BORDEAUX — HANOI — HAIPHONG

Distillerie du Nord
NGUYỄN-VĂN-MẬU & Cie

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu-gan-cá-thu-viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kêu uống vào mồm thấy

Do vô phí hưng của nó bairus ký tự tạo huỳnh khác sách

SUNOVAL

hoặc ống, hoặc viên

Đại lý độc quyền các thuốc của Pháp quốc đăng một thứ thuốc này.

Gửi hỏi tại VỆ CỤC các nhà bào chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 26-31, Rue Pasteur, à St Girard — PARIS.

Lại về chốn cũ

Hiệu LỢI-THÁI ở phố hàng Bạc số 104 mới dọn về nhà cũ số 110.

Nhân tiện kính trình quí-khách ở các tỉnh xa được biết hễ các ngài hỏi giá vàng mà bản-hiệu đã có giây thép trả lời, nếu thuận giá thì xin gửi Commande bằng giấy thép ngay, bằng chậm trễ năm bảy ngày, mà vàng lên giá thì bản-hiệu lại phải tính theo giá mới. c

2066

« THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GÂN

Chúng tôi lấy làm hân-hạnh mà bá-cáo cho công chúng được biết rằng quan Bác-sĩ Leroy, là thầy thuốc, các các nhà thương ở Ba-lê mới tìm được một thứ thuốc rất công hiệu để chữa những bệnh xưng ngã được, bệnh đau gân, bệnh già, đánh trống ngực, khó thở, đi làm cho chỉ được sáng, cho ốc được yên lặng và được tinh tường.

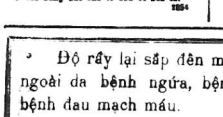
Quan Bác-sĩ Leroy ngài bào thuốc Neurinase này đông mà chữa bệnh không ngu được, đau gân, đau cốt thì rất là công hiệu. Thực là một thứ thuốc rất tốt, không ngay hiểm gì cả, mà ở xứ nóng đáng thì lại càng tốt lắm.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2054

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

興 CHẤN-HƯNG 兵

2066

RƯỢU VANG — RƯỢU MÙI — ĐỒ HỘP THỰC-PHẨM ĐỦ THỨ

Hiệu buôn bán đứng đắn, thật-thà — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời bá cáo cùng bạn hàng bản-quốc biết rằng: nhân dịp tết ANNAM bản-hiệu có sang nhiều thứ rượu vang uống thường thật tốt, rượu vang quý thượng hạng, rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quý, cùng kẹo chocolat với mứt làm bằng các thứ quả — bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã tính hạ rồi nên bản hàng đến mua không bớt nữa. Mà bản hiệu đoan rằng các thứ hàng bản hiệu bán là thực hiệu cả.

Xine Bạn-hàng có lòng yêu đến mua thử về nếm xem với khắc giá luôn thể!!!

2062

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết chỗ rằng: Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, trạp, quả, vân vân. Các thứ đồ nét như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cùng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hoặc là vào vải và các thứ ghế bàn nâu bằng song làm dùng kiểu chắc chắn, cẩn-thận sơn bền mầu trông rất nhã.

Bản hiệu bán buôn và bán lẻ, lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hạng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách Tinh hóa giao ngân. (Contre remboursement)

Xin các quý-khách chiếu cố.

2037

Hiệu GIỤ-ÍCH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhờ may nấu dầu vỏ chế các thứ sơn tây đủ các mùi đặt dán CON GÀ VÀNG.

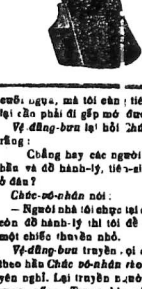
Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2065

PHONG-TÀI

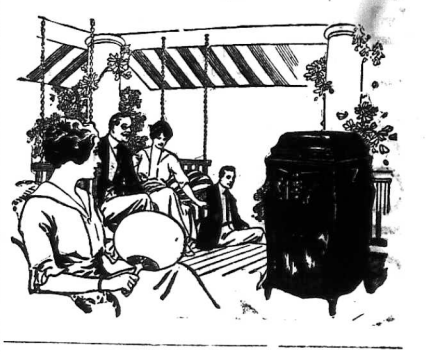
HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY

Số 43, phố Xe-điếu (Rue des Pipes) Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922. Có catalogue riêng quí-khách muốn xem xin viết thư về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

CHANSON & THIBAULT, 58, Rue Paul-Bert HANOI

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tòa-ccc số 110, phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Chứa trong ngâm nước đá sẵn
Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU:
Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères
Ở tỉnh Yennan là ông Hoek-Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

2065

Độ rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cũng là bệnh đau xương về bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chỉ riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang, Hanoi

số 109

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Hạnh-lệ-oán, của Hương-diệp pha-phách là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bấy giờ Vệ-đăng-bưu mới chịu tha, lại quay lại xin lỗi cùng các quan phủ, huyện. Các quan phủ, huyện đã quan khâm-sai dậy trông thấy mặt-mũi xưng vẫn cả lên, thật đáng ghê-sợ, với vàng gọi người đem kiệu đưa về nhà công-quán để mời thầy thuốc cứu chữa.

Vệ-đăng-bưu vừa toan quay vào nhà trong thì bỗng nghe báo có khách lạ đến. Tên người nhà cầm danh-thiếp đưa vào, Vệ-đăng-bưu mở xem, thấy đề 8 chữ: « Các-đô-nhân », có ý ngại-hoặc mà nghĩ thầm rằng: quái lạ! ta không quen người nào họ Các bao giờ, sao lại bỗng đến thăm ta.

Vệ-đăng-bưu còn đang ngẫm nghĩ thì bỗng có một ông cụ già mũ áo chỉnh-tề, trông ra vẻ vẫn-nhã. Vệ-đăng-bưu cất chào mà rằng:

— Xin cất chào tiên-sinh! chẳng hay tiên-sinh tới đây có việc chi?

Ông cụ già ấy chưa nhìn Vệ-đăng-bưu mà hỏi rằng:

— Có phải chính ngươi là quan tổng binh họ Vệ đó không?

Vệ đăng bưu nói:

— Chính tôi đây! chẳng hay tiên-sinh định chỉ-giáo việc chi?

Ông cụ già ấy nói:

— Tôi vâng mệnh Triệu-vương, đến yết-kiến ngài đây!

Vệ-đăng-bưu giật mình kinh-sợ, vội-vàng làm lễ tương-kiến. Các-đô-nhân nói!

— Tôi có một việc muốn nói riêng cùng tướng-quân.

Vệ-đăng-bưu hiểu ý, tức-khắc mời vào ngồi trong thư-phòng. Các-đô-nhân thò vào trong tay áo lấy ra một phong thư trao cho Vệ-đăng-bưu mà bảo rằng:

— Đây là phong thư của Lưu-quí ở phủ Triệu-vương gởi tôi đưa cho tướng-quân đó. Lưu-quí nguyên làm chức trưởng-sử ở phủ Triệu-vương đã hơn 10 năm nay. Từ khi thượng-hoàng bỏ-đi, Phi-giáo chuyên quyền, gia-quyến họ Hàng bị giam, Bản-vương có một-mình với Triệu-vương để cùng khởi binh. Lưu-quí vốn biết tướng-quân đây là bậc võ-dũng, sức khỏe địch nổi muôn người, lại có lòng trung-nghĩa, vệ, mới thương-nghị cùng tôi, để tâu vì Triệu vương mời tướng-quân đến giúp cho.

Vệ-đăng-bưu nghe rồi, nén mừng mừng sợ. Mở phong thư của Lưu-quí ra xem thì quả đúng như lời Các-đô-nhân nói, nghĩ thầm: nếu việc cũng là một việc hay cho ta. Lần này quan khâm-sai về Kinh, tất Đỗ-mẫn hung-phục lại bày mưu mà hãm-hại ta, chi-bằng ta nhân dịp này đi theo Triệu-vương Gia-quyến ta rồi sau cũng đem đi cả, chỉ hiềm một nỗi còn ngoại-sanh (trỏ Bùng-khởi-thần) ta ở đây, biết lấy ai học-vệ. Ấu là ta sai người gọi con trai ta các-giả về nhà để bộ-vệ lấy ngoại sanh.

Vệ-đăng-bưu nghĩ vậy, mới nói với Các-đô-nhân rằng:

— Xin tiên-sinh hãy ở lại đây mấy hôm, để tôi thu-xếp việc nhà, rồi sẽ theo tiên-sinh khởi-hành.

Vệ đăng bưu lại thuật hết đầu đuôi việc Bùng khởi-thần đến cho Các-đô-nhân nghe. Các-đô nhân thở dài mà rằng:

— Thương-xót thay cho Hàng-vương, bao giờ gỡ tội được oan-tình. Nay công-tử đã đến đây, hay là ta đưa sang ở Triệu-vương phủ.

Vệ-đăng-bưu nói:

— Khó đưa đi lắm! Vì công-tử vốn là một kẻ thư-sinh, không quen cưỡi ngựa, mà tôi cần tiên-sinh thì lại cần phải đi gấp mới được

Vệ đăng-bưu lại hỏi Các-đô nhân rằng:

Chẳng hay các người nhà theo hầu và đồ hành-lý, tiên-sinh còn để ở đâu?

Các-đô-nhân nói:

— Người nhà tôi cho đi trước tại cửa ngoài, còn đồ hành-lý thì tôi để cả ở dưới một chiếc thuyền nhỏ.

Vệ-đăng-bưu truyền gọi các người theo hầu Các-đô-nhân cho nhà trong yên nghỉ. Lại truyền người nhà dọn rượu uống. Trong khi uống rượu, Vệ-đăng-bưu hỏi chuyện Triệu-vương, Các-đô-nhân nói:

— Triệu-vương vốn người hiếu-thuận, Triệu thái-phi thì rất nhân-từ. Quan trưởng-sử là Lưu-qui cũng một mực công-minh, cho nên nhân-dân đều kính-phục. Các tướng-sĩ hết lòng trung-đũng, bây giờ hiềm đã có sẵn 5 nghìn tinh-binh, chỉ đợi tướng quân tới nơi thì sẽ dinh-sự cùng Bản-vương cất quân dẹp loạn.

Vệ-đăng-bưu nghe rồi, mừng-rỡ mà rằng:

— Nếu vậy thì quả là trưởng-sử Lưu-qui thật là người đáng khen! Năm xưa thân-phụ bản hầu Lưu-khuê-bích còn-sống lọ thường, ai ngờ sinh con lại biết tận trung báo quốc.

Khi uống rượu xong, Vệ-đăng bưu tỏ-biết tới vào nhà trong LÀ dương trông thấy Vệ đăng-bưu vào liền đứng dậy hỏi:

— Nhà người có đem việc Thiếu Việc quan Khâm-sai bây giờ thế nào?

Nàng Vân-cơ kinh-ngạc mà hỏi rằng:

— Thân-phụ em chẳng hay thân-phụ định đi đâu thế?

Vệ-đăng-bưu liền đem việc Triệu-vương và quan trưởng-sử Lưu qui bước định nói cho nàng Vân-cơ nghe và bảo rằng:

— Thế nay là một cái cơ-hội rất tốt cho ta, nếu không thì khi quan khâm sai về tới Kinh, tất nhiên lại có thánh-chỉ đến nã-trảo ta vậy. Ta đã sai người gọi anh con về. Các người cứ ở nhà đợi khi anh con về đây sẽ đưa các người sang Triệu vương phủ.

Bùng-khởi-thần nghe nói thì hai bàng-hoàng mặt xuống mà rằng:

— Cậu-phụ ơi! Triệu-vương đã cho người triệu thì cậu-phụ cho con theo đi, kẻo con ở đây, lòng cũng không yên. Cứ bỏi tóc cái trâm, cái dạng nữ-nhi, ẩn rồi lại ngồi một chỗ thì con lấy làm bỏ-thọc.

Vệ-đăng-bưu nói:

— Bây giờ chưa thể đi được! nếu việc bên-xanh mà tiết-lộ ra, thì cả tai-vạ. Và bên-xanh vẫn người yếu-đuối thì chịu sao nổi những sự khổ nhọc trong khi đi đường. Vậy con tiện-nhi về đây, bảy giờ cả nhà vượng thuyền càng đi một thì.

Bùng-khởi-thần nín lặng, không biết trả lời thế nào. Nàng Vân-cơ buồn rầu mà nghĩ thầm rằng: nếu vậy thì Bùng công-tử nhẫn-tâm thật, nỡ nào định bỏ ta mà đi theo Triệu-vương. Một mai công-tử thoát-thân bỏ đi thì duyên đôi-lứa há chẳng bẽ-bàng ta lắm, chi bằng ta nhân lúc này nói rõ sự-thực, thử xem công-tử định ra làm sao.

Nàng Vân-cơ nghĩ vậy, mới thở dài mà nói với Vệ-đăng-bưu rằng:

— Thân phụ ơi! công-tử đến đây, thấm-thoắt đã nửa năm. Công trong thân-thích một nhà vốn chẳng e-lệ chi. Nhưng con dẫu tuyệt sạch giá trong, người người vị-tất đã không có lời chỉ-nghị. Vả công-tử lại cải dạng nhi-nữ, càng con khuya sớm ở chốn loan-phòng, khi ăn ở lúc ra vào, nào ai biết cho rằng ngọc kia không vết...

(Còn nữa)

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN